

T.C.
YÜKSEKÖ RET M KURULU BA KANLI I
Personel Dairesi Ba kanlı 1

Sayı : E-82444403-202.01-66857

05.10.2023

Konu : 1416 Sayılı Kanun

TÜM DEVLET ÜNİVERSİTELERİNE

İlgi : 02.07.2021 tarihli ve E-82444403-299-45959 sayılı yazımız.

9/6/2021 tarihli ve 31506 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7326 sayılı Kanunun 15'inci maddesiyle 1416 sayılı Kanunun 21'inci maddesi ile eklenen "(Ek altıncı fıkra:3/6/2021-7326/15 md.) Yükseköğretim kurumları adına yurt dışına gönderilenlerin öğrenimlerini izlemek ve değerlendirmek üzere adına öğrenim gördükleri yükseköğretim kurumu tarafından danışman atanır. Yükseköğretim kurumları adına yurt dışına gönderilenlerden doktora öğrenimlerini başarıyla tamamlayanların, mecburi hizmet yükümlülüklerini ifa etmek üzere adına öğrenim gördükleri yükseköğretim kurumunun atama kriterlerini karşılamaları şartıyla doktor öğretim üyesi kadrolarına, atama kriterlerini sağlamamaları halinde ise öğretim görevlisi kadrolarına ataması yapılır. " hükmünü içeren fıkranın uygulanmasına yönelik olarak Devlet Üniversite'lerine gönderilen ilgi yazımız Danıştay 8. Daire Başkanlığının 2021/5030 Esas Nolu ve 2023/2592 Karar No.lu kararı ile iptal edilmiştir.

Bilgilerini rica ederim.

Prof. Dr. Metin TOPCUOĞLU
Başkan Vekili

Dağıtım:

Tüm Devlet Üniversitelerine

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Do rulama Kodu: D9231A50-794F-4DD5-97E4-8F38E1BA84FB

Do rulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/yok-ebys>

Üniversiteler Mah. 1600. Cad. No:10 06800 Bilkent Ankara-Türkiye

Telefon: 0(312) 298 70 00

Faks: 0(312) 266 47 59

KEP Adresi : yok@hs01.kep.tr

Bilgi için: Reyhan EREN
YÖK Uzman Yrd.

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No: 2021/5030
Karar No: 2023/2592
04/05/2023

DAVANIN KONUSU: Davacı tarafından,

1-Gebze Teknik Üniversitesi Rektörlüğü'nün 12/07/2021 tarihli ve 21171 sayılı işlemleri ile;

2-Dayanağı Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın 02/07/2021 tarihli ve 45959 sayılı kararının iptali istenilmektedir.

DAVACININ İDDİALARI:

1416 sayılı Kanun kapsamında yurt dışına yükseköğrenim için gönderildiği, Gebze Teknik Üniversitesi Temel Bilimler Fakültesi Kimya Bölümü'ne araştırma görevlisi olarak atandığı, 09/06/2021 tarihli değişiklikle 1416 sayılı Kanun'un 21. maddesine eklenen 6. fıkra ile davacının tabi olduğu hukuki statü lehine bir düzenleme yapılmasına rağmen davalı idareye yaptığı başvurunun 02/07/2021 tarihli Yükseköğretim Kurulu kararına istinaden reddedildiği, Kanun'un 21. maddesinin 6. fıkrası ile Geçici 3. maddesi bir bütün olarak değerlendirildiğinde davacının doktor öğretim üyesi kadrosuna atanması gerektiği, yasa koyucunun değişiklik yaparken Geçici 3. maddeyi değiştirmemesinin şartları taşıyan bütün personelin değişiklikten faydalanması gayesini gösterdiği; bununla birlikte, Geçici 3. maddenin 1. fıkrası ile 2. fıkrası arasında hiçbir bağlantı bulunmadığı, kıdem ve liyakat açısından ilk defa atanacak personele nazaran daha donanımlı olan kişilere düzenlemenin uygulanmamasının kamu yararına ve akademik camianın gerekliliklerine aykırı olduğu, doktor öğretim görevlisi kadrosu ile öğretim üyesi kadrosuna atanacak personel için yasada açıkça belirlenen atama kriterleri haricinde bir kriter öngörülerek sadece yeni atanacak personelin değişiklikten yararlandırılmasının hukuk devleti, eşitlik, idarenin belirliliği ve kanuniliği ilkelerine ve ayrımcılık yasağına aykırı olduğu; sebep, konu ve amaç unsurları yönünden hukuka aykırı olan dava konusu işlemlerin iptali gerektiği ileri sürülmektedir.

DAVALI İDARELERİN SAVUNMALARI:

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞI'NIN SAVUNMASININ ÖZETİ: Usule ilişkin olarak, davanın süre aşımı nedeniyle reddi gerektiği; esasa ilişkin olarak, 1416 sayılı Kanun'un 21. maddesine 6. fıkranın eklenmesi üzerine doktora öğrenimlerini tamamlayarak yurda dönenlerin atamalarının yapılabilmesini teminen 18/06/2021 tarihli ve 42248 sayılı yazının yükseköğretim kurumlarına gönderilmesinin ardından Başkanlıklarına gönderilen yazılardan, 1416 sayılı Kanun kapsamında mecburi hizmet yükümlülüklerini yerine getirmek amacıyla öğretim görevlisi ve araştırma görevlisi kadrolarında görev yapanların da doktor öğretim üyesi kadrolarına atanmaları amacıyla kadro aktarımı teklifinde bulunduğu anlaşılmıştır. Davanın iptali üzerine, dava konusu 02/07/2021 tarihli ve 45959 sayılı yazının tesis edildiği, 1416 sayılı Kanun'un Geçici 3. maddesinin olaya uygulanma imkanının olmadığı, muhtemel tüm düzenlemelerden Geçici 3. madde dayanak gösterilerek hak iddia edilmesi durumunda,

söz konusu maddenin geçici madde olma özelliğinin ortadan kalktığı, ayrıca Kanun değişikliği öncesinde 1416 sayılı Kanun kapsamında araştırma görevlisi ve öğretim görevlisi kadrolarına atanana da doktor öğretim üyesi kadrolarına atama imkanı verecek bir düzenleme yapılacak olması halinde, yükseköğretim kurumlarının bu durumda olanların atanmaları için yeterince doktor öğretim üyesi kadrosuna sahip olmaması ihtimaline yönelik olarak söz konusu atamaların tamamlandığı tarih itibarıyla kadro ihdasına yönelik düzenlemelerin de yapılmasının gerekeceği, Kanun'un 21. maddesinin 6. fıkrasından Kanun değişikliği öncesinde araştırma görevlisi ve öğretim görevlisi kadrolarına atama sonucunun doğması için bu hususa ilişkin ayrıntılı olarak yasal düzenleme yapılması gerektiği, dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

GEBZE TEKNİK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ'NÜN SAVUNMASININ ÖZETİ: Usule ilişkin olarak, davanın süre aşımı nedeniyle reddi gerektiği; esasa ilişkin olarak, geçici maddelerde var olan geçiciliğın maddenin kendisiyle değil hükmüyle alakalı olduğu, Anayasa Mahkemesi kararlarında da geçici maddenin belli bir dönemi kapsayan istisnai yapısının vurgulandığı, geçici maddeler belli bir döneme ilişkin olup o döneme dair ortaya çıkan sonraki uyuşmazlıkların çözümünde uygulanmaları gerekebileceği için geçici maddelerde değişiklik yapılmasının mümkün olmadığı, Geçici 3. maddenin asıl amacının ilgili tarihte yapılan 21. madde değişiklikleri ile geçiş aşamasında yaşanabilecek sorunları çözme açısından o dönemle sınırlı olarak kural ihdas etmek olduğu, davacının 2021 yılında yapılan değişiklikle 7 yıl önce yürürlüğe giren Geçici 3. maddenin sentezi neticesinde kişisel hak doğduğu iddiası makul olmadığı gibi bu iddianın geçici 3. maddenin amacı ve hukuk sistematığı ile de örtüşmediği, hukuka uygun olarak verilen YÖK kararı doğrultusunda tesis edilen dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ: .....

DÜŞÜNCEŚİ: Davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

DANIŞTAY SAVCISI: .....

DÜŞÜNCEŚİ: Dava, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın, tüm Devlet üniversitelerine gönderdiği, 1416 sayılı Kanun kapsamında öğretim görevlisi ve araştırma görevlisi kadrolarında görev yapanların, doktor öğretim görevlisi kadrosuna atanmaları mümkün olmadığından bu kapsamdaki tekliflere Başkanlıkça işlem yapılamayacağına ilişkin 02/07/2021 tarihli ve E. 82444403-299-45959 sayılı kararı ile bu karar uyarınca Gebze Teknik Üniversitesi Rektörlüğü'nce tesis edilen 12/07/2021 tarihli ve E.310681-903.99.21171 sayılı işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

16/04/1929 tarihli ve 1169 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanun'un 1. maddesinde, "Umumi ve mülhak bütçe ile idare olunan Devlet devairi ve inhisar idarelerinin, vilayetlerin, şehremanetleri ile belediyelerin, ticaret odalarının ve mukavelenameleri mucibince talebe göndermeğe mecbur olan şirketlerin tahsil için ecnebi memleketlere gönderecekleri talebe bu kanun ahkamına tabidir." kuralı yer almakta anılan Kanun'un ilki, 01/03/2014 kabul tarihli 6528 sayılı, "Millî Eğitim Temel Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile değişik 21. maddesinde ise: "(Değişik: 1/3/2014-6528/3 md.)Bu Kanun uyarınca mecburi hizmet karşılığı yurt dışına gönderilenler öğrenimlerini başarıyla tamamladıktan

sonra mecburi hizmet yükümlülüklerini ifa etmek üzere, adlarına gönderildikleri kurumların ilgili kadrolarına atanır.

(Değişik ikinci fıkra: 19/11/2014-6569/23 md.) Millî Eğitim Bakanlığında istihdam edilmek üzere Millî Eğitim Bakanlığı adına ve hesabına bu Kanun kapsamında yurt dışına gönderilenlerden gönderildikleri ülkede doktora öğrenimlerini tamamladıktan sonra mecburi hizmet yükümlülüklerini ifa etmek üzere yurda dönenler, Millî Eğitim Uzmanı kadrolarına atanır.

Bu kişilerin yurt dışında lisansüstü eğitim amacıyla geçirdikleri sürelerin tamamı, Bakanlıkça belirlenen yurt dışında azami eğitim süresini geçmemek üzere, memuriyette geçmiş sayılarak, bu sürelerin her yılı bir kademe ilerlemesine ve her üç yılı bir derece yükselmesine esas olacak şekilde değerlendirilir ve 657 sayılı Kanunun 68 inci maddesinin (B) fıkrasında öngörülen çalışma sürelerinin hesabında da dikkate alınır.

(Ek fıkra: 2/12/2016-6764/18 md.) Kamu kurum ve kuruluşlarında memur olarak çalışırken bu Kanun kapsamında yurt dışına gönderilmeye hak kazananlara, öğrenim süreleri boyunca kurumları tarafından aylıksız izin verilir. Bu kişiler öğrenimlerini başarıyla tamamlayıp mecburi hizmet yükümlülüklerini ifa etmek üzere aylıksız izinli olarak ayrıldıkları kadrolarına döndükten sonra, adına öğrenim gördükleri kurumların ilgili kadrolarına en geç altı ay içerisinde naklen atanırlar. Aylıksız izin sebebinin ortadan kalkmasından itibaren iki ay içinde görevine dönmeyenler, memuriyetten çekilmiş sayılır.

(Ek fıkra:2/12/2016-6764/18 md.)Yükseköğretim kurumları adına ve Millî Eğitim Bakanlığı hesabına lisansüstü öğrenim görenlerin mecburi hizmet yükümlülüklerinin, yükseköğretim kurumları ile kamu kurum ve kuruluşlarına devrine Yükseköğretim Kurulunun uygun görüşü üzerine Millî Eğitim Bakanlığınca karar verilir. Kamu kurum ve kuruluşları adına lisansüstü öğrenim görenlerin mecburi hizmet yükümlülüklerinin kamu kurum ve kuruluşları ile yükseköğretim kurumlarına devrine ise Millî Eğitim Bakanlığınca karar verilir." kuralı bulunmaktadır.

Bilahare, 09/06/2021 tarihli ve 31506 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7326 sayılı Kanun'un 15. maddesiyle Kanun'un 21. maddesine altıncı fıkra olarak, "Yükseköğretim kurumları adına yurt dışına gönderilenlerin öğrenimlerini izlemek ve değerlendirmek üzere adına öğrenim gördükleri yükseköğretim kurumu tarafından danışman atanır. Yükseköğretim kurumları adına yurt dışına gönderilenlerden doktora öğrenimlerini başarıyla tamamlayanların, mecburi hizmet yükümlülüklerini ifa etmek üzere adına öğrenim gördükleri yükseköğretim kurumunun atama kriterlerini karşılamaları şartıyla doktor öğretim üyesi kadrolarına, atama kriterlerini sağlamamaları halinde ise öğretim görevlisi kadrolarına ataması yapılır." şeklinde kural eklenmiştir.

Yine anılan Kanun'un, 01/03/2014 kabul tarihli 6528 sayılı, "Millî Eğitim Temel Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"un 4. maddesiyle, 1416 sayılı Kanun'a "21 inci madde hükümlerinden, yurt dışına eğitim amacıyla gönderilenlerden öğrenimlerini tamamlayıp mecburi hizmet yükümlülüklerini ifa etmeye başlayanlar (bu yükümlülüklerini bitirenler dâhil) ile hâlen yurt dışında eğitimlerine devam edenler de yararlandırılır." şeklinde Geçici 3. madde eklenmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden, 1416 sayılı Kanun hükümleri kapsamında Gebze Teknik Üniversitesi Rektörlüğü adına yurt dışına öğrenim görmesi amacıyla gönderilen davacının,

doktora eğitimini tamamlayarak yurda dönmesi üzerine anılan Üniversite'nin Temel Bilimler Fakültesi Kimya Bölümünde Araştırma Görevlisi kadrosunda göreve başlatıldığı, daha sonra 09/06/2021 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7326 sayılı "Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun" ile 1416 sayılı Kanun'un bazı maddelerinde davacının tabi olduğu hukuki statüde lehine sonuç doğuracak birtakım değişikliklerin yapılmış olması nedeniyle davacı tarafından 22/06/2021 tarihli ve E.18650 sayılı dilekçe ile Gebze Teknik Üniversitesi Rektörlüğü Personel Dairesi Başkanlığı'na başvurularak anılan mevzuat değişikliği uyarınca doktor öğretim üyesi kadrosuna atama talebinde bulunduğu anlaşılmaktadır. Davacının talebini inceleyen davalı Üniversite Rektörlüğü'nün, 1416 sayılı Kanun'da yapılan değişikliklerin Araştırma Görevlisi olarak görev yapan davacının Doktor Öğretim Üyesi kadrosunu kazanabilmesi açısından hak teşkiline sebebiyet verip vermeyeceği hususlarının açıklığa kavuşturulması için Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'ndan 24/06/2021 tarihli yazı ile bilgi verilmesinin istenildiği; Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın tüm Devlet üniversitelerine gönderdiği 02/07/2021 tarihli ve E.82444403-299-45959 sayılı kararda özet olarak, halen 1416 sayılı Kanun kapsamında Öğretim Görevlisi veya Araştırma Görevlisi kadrolarında görev yapanların anılan yasal değişikliklerden yararlanarak doktor öğretim kadrosuna atanmalarının mümkün olmadığı ve bu kapsamdaki tekliflere Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nca işlem yapılmayacağı ifade edilmesi üzerine, Gebze Teknik Üniversitesi Rektörlüğü Personel Dairesi Başkanlığı'nca, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın anılan yazısı uyarınca 1416 sayılı Kanun kapsamında davacının kadro durumu ile alakalı işlem yapılamayacağı bildirildiği ve anılan işlemlerin iptali istemiyle iş bu davanın açıldığı görülmektedir.

Bu bağlamda, uyuşmazlığın özünü, 1416 sayılı Kanun kapsamında halihazırda öğretim görevlisi ve araştırma görevlisi kadrolarında görev yapanların, 09/06/2021 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7326 sayılı "Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun"la 21. maddeye eklenen 6. fıkra hükmü uyarınca, atama kriterlerini karşılamaları şartıyla doktor öğretim üyesi kadrolarına atanmalarının mümkün olup olmadığı hususu oluşturmaktadır.

Anayasa'nın, kanun önünde eşitlik ilkesini düzenleyen 10. maddesinde; herkesin, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşit olduğu; Devletin, eşitliği yaşama geçmesini sağlamakla yükümlü olduğu; hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmayacağı öngörülerek Devlet organları ve idare makamlarının bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorunda oldukları kurala bağlamıştır.

Anayasa Mahkemesi'nin eşitlik ilkesi bağlamında verdiği pek çok kararında; bu ilkenin, aynı hukuki durumda bulunan kişilerin aynı işleme tabi tutulmasına farklı konumda olanlara ise farklı kurallar uygulanmasına imkân tanımak olduğu açıkça belirtilmiştir.

Yine Anayasa'nın kamu hizmetine girmeyi tanımlayan 70. maddesinde; "Her Türk, kamu hizmetlerine girme hakkına sahiptir. Hizmete alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemez." kuralına yer verilmek suretiyle maddenin ikinci cümlesinde işaret edilen göreve uygunluk ibaresi ile hizmete alınmada eşit imkanların uygulanması ve liyakat sistemine bağlı kalınması gerektiğine vurgu yapılmaktadır. ✓

7326 sayılı Kanun'un 15. maddesiyle 1416 sayılı Kanun'un 21. maddesine eklenen altıncı fıkraya ilişkin madde gerekçesinde: Yurt dışına lisansüstü öğrenim görmek üzere

gönderilecek öğrencileri Seçme ve Yerleştirme Kılavuzlarında (2014 yılı ve sonrası) mağduriyete ve tartışmaya yol açmamak amacıyla yükseköğretim kurumları adına öğrenim görmeye hak kazanan adayların, mecburi hizmet yükümlülüklerini ifa etmek üzere adına öğrenim gördükleri yükseköğretim kurumlarının ilgili kadrolarına atanabilmek için "doktora öğrenimlerini tamamlamaları" şartına özellikle dikkat çekildiği, bugün ülkemizde, kendi imkan ve çabalarıyla yüksek lisans ve doktorasını bitirip öğretim görevlisi ve/veya öğretim üyesi kadrolarına atanmayı bekleyen azımsanamayacak kadar doktoralı adayımızın bulunduğu, dolayısıyla sadece yüksek lisans eğitimini tamamlayıp doktorasını bitirmeden dönen adayların cari usul (ALES, yabancı dil puanı, diploma notu, bilim sınavı) dışında, doktoralı adayların da önüne geçirilerek adına gittikleri yüksek öğretim kurumunun kadrolarına atanmaları akademik yeterlilikler, sosyal adalet ve fırsat eşitliği bakımından doğru olmadığı, bu nedenle, yüksek öğretim kurumları adına gidip ancak doktora öğrenimlerini başarıyla tamamlayanlara yurda döndüklerinde adına öğrenim gördükleri yükseköğretim kurumunun atama kriterlerini karşılamaları şartıyla doktor öğretim üyesi kadrolarına veya öğretim görevlisi kadrolarına atanma imkanının verildiği belirtilmektedir.

Maddenin gerekçesinde de görüldüğü üzere kanun koyucu, 7326 sayılı Kanun'un 15. maddesiyle 1416 sayılı Kanun'un 21. maddesine eklenen 6. fıkra hükmü ile başka bir ayırım yapmaksızın, bu kanun hükümleri uyarınca yükseköğretim kurumları adına ancak yurt dışında doktora öğrenimlerini başarıyla tamamlayarak yurda dönenlerin atama kriterlerini karşılamaları şartıyla doktor öğretim üyesi kadrolarına veya öğretim görevlisi kadrolarına atanma imkanını vermektedir. Başka bir anlatımla kanun koyucunun bu kriter dışında, hali hazırda 1416 sayılı Kanun kapsamında görev yapanları bu kapsam dışında bıraktığı sonucuna ulaştıracak bir hükme yer vermediğinden aksi yönde oluşan kurum görüşünün isabetli olmadığı düşünülmektedir.

Kaldı ki, 21. madde hükümlerinden yararlanmaya ilişkin Geçici 3. madde hükmü ayakta olup bu madde hükümlerinden yararlanmada herhangi bir ayırım yapılmamıştır. Kanun koyucunun, Geçici 3. maddenin 21. madde hükümlerinden yararlanmaya yönelik yaptığı göndermenin tüm maddeyi içerdığını göz ardı ettiği de düşünülemez.

Zaten Anayasa'nın 10. maddesinde düzenlenen, "Herkes, dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz." yolundaki ilkesi karşısında, bu Kanun kapsamında, yurt dışına gönderilen ve doktora eğitimini başarılı bir şekilde tamamlayarak yurda dönen kişilerin tümünü kapsadığının kabulü Anayasal ilkelere de uygun düşecektir.

Bir an için anılan Kanun hükmünün sadece bu Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten sonra yurt dışında eğitimini tamamlayarak yurda dönen kişilere uygulanacağını kabulü halinde, aynı kanun hükümleri uyarınca yurt dışında başarılı bir şekilde doktora eğitimini tamamlayarak üniversitelerde göreve başlamış hali hazırda hizmet veren başka bir anlatımla daha fazla kıdeme sahip olan kişilerin bu haktan yararlandırılmaması kamu personel rejimimize hakim olan ilkelerden liyakat ve kariyer ilkelerine de uygun olmayacağını kabulü gerekmektedir.

Buna göre, davalı Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın, tüm Devlet üniversitelerine gönderdiği, 1416 sayılı Kanun kapsamında öğretim görevlisi ve araştırma görevlisi kadrolarında görev yapanların, doktor öğretim görevlisi kadrosuna atanmaları mümkün olmadığından bu kapsamdaki tekliflere Başkanlıkça işlem yapılamayacağına ilişkin 02/07/2021 tarihli ve E.82444403-299-45959 sayılı kararında hukuka uyarlılık bulunmadığı

sonucuna varılmıştır.

Gebze Teknik Üniversitesi Rektörlüğü Personel Dairesi Başkanlığı'nca, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın anılan yazısı uyarınca 1416 sayılı Kanun kapsamında davacının kadro durumu ile alakalı işlem yapılamayacağı öngörüldüğünden Yükseköğretim Başkanlığı kararına bağlı olarak tesis edilen 12/07/2021 tarihli ve E.310681-903.99.21171 sayılı dava konusu Rektörlük işleminde de hukuka uygunluk bulunmamaktadır.

Ancak; Savcılığımızca verilen bu düşüncenin, davacının doğrudan doktor öğretim üyesi kadrosuna atanması sonucunu doğurmayacağı, görev yaptığı Gebze Teknik Üniversitesi'nin kadro durumu dikkate alınarak, atama kriterlerinin karşılanıp karşılanmadığı yolunda yapılacak değerlendirme sonucuna göre işlem tesis edilmesine yönelik olduğu şüphesizdir. Açıklanan nedenlerle dava konusu işlemlerin iptaline karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Sekizinci Dairesince, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE:

USUL YÖNÜNDEN:

Davalı idarelerin usule yönelik iddiası kabul edilmeyerek işin esası incelendi.

İLGİLİ MEVZUAT:

1416 sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanun'un 21. maddesine 7326 sayılı Kanun'un 15. maddesiyle eklenen 6. fıkrada; "Yükseköğretim kurumları adına yurt dışına gönderilenlerin öğrenimlerini izlemek ve değerlendirmek üzere adına öğrenim gördükleri yükseköğretim kurumu tarafından danışman atanır. Yükseköğretim kurumları adına yurt dışına gönderilenlerden doktora öğrenimlerini başarıyla tamamlayanların, mecburi hizmet yükümlülüklerini ifa etmek üzere adına öğrenim gördükleri yükseköğretim kurumunun atama kriterlerini karşılamaları şartıyla doktor öğretim üyesi kadrolarına, atama kriterlerini sağlamamaları halinde ise öğretim görevlisi kadrolarına ataması yapılır" hükmüne yer verilmiştir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Dava konusu Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın 02/07/2021 tarihli ve 45959 sayılı kararı yönünden:

Dava konusu kararda; "7326 sayılı Kanun kapsamında yapılan düzenlemede, doktora öğrenimlerini başarıyla tamamlayıp yurda dönen ancak herhangi bir öğretim elamanı kadrosuna atanmayanların ilk defa öğretim elamanı kadrosuna atanmaları hususunun düzenlendiği, halihazırda 1416 sayılı Kanun kapsamında öğretim görevlisi ve araştırma görevlisi kadrolarında görev yapanlara aynı Kanunun 21. maddesinin 6. fıkrası hükümlerinin uygulanmasına ilişkin herhangi bir geçici madde düzenlenmesine yer verilmediği, bununla birlikte, 1416 sayılı Kanunun geçici 3. maddesinin, 6528 sayılı Kanunun 3. maddesiyle 1416

sayılı Kanununun 21. maddesinde yapılan değişikliklere yönelik olarak düzenlenmesi nedeniyle, 7326 sayılı Kanununun 15. maddesiyle 1416 sayılı Kanununun 21. maddesine eklenen 6. fıkra hükümleri için uygulanamayacağına aşıkardığı, sonuç olarak, hâlen 1416 sayılı Kanun kapsamında öğretim görevlisi ve araştırma görevlisi kadrolarında görev yapanların söz konusu fıkra hükümlerinden yararlanarak doktor öğretim üyesi kadrosuna atanmaları mümkün olmadığından, bu kapsamdaki tekliflerinize Başkanlığımızca işlem yapılamamaktadır." yönünde düzenleme yapılmıştır.

* Normlar hiyerarşisi, her türlü normun hiyerarşik olarak bir sıra dahilinde sıralanması ve birbirine bağlı olması anlamına gelmektedir. Bunun doğal sonucu olarak, hiyerarşik sıralamada daha alta yer alan bir normla, kendisinden üstte bulunan norma aykırı hükümler getirilemeyeceği gibi bir düzenlemenin hiyerarşik sıralamada daha alta bulunan bir düzenleme ile değiştirilmesi veya kaldırılması da mümkün değildir.

* Düzenleyici işlemler tesis edilirken, üst hukuk normlarına açıklık getirilmesi ve bu normlarca çizilen çerçeve içerisinde teknik detayların belirlenmesi, uygulamadaki belirsizliklerin giderilmesi amaçlanmakla birlikte, idarelerin düzenleme yetkisinin üst normla getirilen hükümleri aşacak veya daraltacak bir biçimde kullanılmayacağı hususu da göz önünde tutulmalıdır.

1416 sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanun'un 21. maddesinin 6. fıkrası uyarınca, yükseköğretim kurumları adına yurt dışına gönderilenlerden doktora öğrenimlerini başarıyla tamamlayanların, mecburi hizmet yükümlülüklerini ifa etmek üzere adına öğrenim gördükleri yükseköğretim kurumunun atama kriterlerini karşılamaları şartıyla doktor öğretim üyesi kadrolarına, atama kriterlerini sağlamamaları halinde ise öğretim görevlisi kadrolarına atama yapılacağı hususunun hükme bağlandığı, anılan hükümde halihazırda öğretim görevlisi ve araştırma görevlisi kadrolarında görev yapanların doktor öğretim üyesi kadrolarına atanamamasına ilişkin herhangi bir kısıtlamaya yer verilmediği anlaşılmaktadır.

Bu kapsamda, üst hukuk normuna aykırı olarak yapılan dava konusu düzenlemede hukuka ve mevzuata uygunluk bulunmadığı anlaşılmaktadır.

Dava konusu Gebze Üniversitesi Rektörlüğü'nün 12/07/2021 tarihli ve 21171 sayılı işlemi yönünden:

İşlemin dayanağı olan Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın 02/07/2021 tarihli ve 45959 sayılı kararı hukuka aykırı olduğundan; bu düzenlemeye dayalı olarak tesis edilen Gebze Teknik Üniversitesi Rektörlüğü'nün 12/07/2021 tarihli ve 21171 sayılı işlemi de hukuka uygunluk bulunmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Bununla birlikte; işlemin iptalinin, davacının doğrudan doktor öğretim üyesi kadrosuna atanması sonucunu doğurmayacağı, atama kriterlerinin karşılanıp karşılanmadığı yolunda yapılacak değerlendirme sonucuna göre işlem tesis edilmesine yönelik olduğu açıktır.

KARAR SONUCU:

Açıklanan nedenlerle;

1. Dava konusu Gebze Teknik Üniversitesi Rektörlüğü'nün 12/07/2021 tarihli ve 21171 sayılı

işleminin ve dayanağı Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın 02/07/2021 tarihli ve 45959 sayılı kararının İPTALİNE,

2. Ayrıntısı aşağıda gösterilen toplam 311,20-TL yargılama giderinin davalı idarelerden alınarak davacıya verilmesine,

3. Karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 9.500,00-TL vekâlet ücretinin davalı idarelerden alınarak davacıya verilmesine,

4. Posta giderleri avansından artan tutarın kararın kesinleşmesinden sonra istemi halinde davacıya iadesine,

5. Bu kararın tebliğ tarihini izleyen 30 (otuz) gün içerisinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na temyiz yolu açık olmak üzere,

04/05/2023 tarihinde oyçokluğu ile karar verildi.

KARŞI OY:

(X)-Dava: 1416 sayılı Kanun kapsamında mecburi hizmetini tamamlamak üzere araştırma görevlisi olarak ataması yapılan davacının anılan Kanun'un 21. maddesinin 6. fıkrası uyarınca doktor öğretim üyesi kadrosuna atanma talebiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin Gebze Teknik Üniversitesi Rektörlüğü'nün 12/07/2021 tarihli ve 21171 sayılı işlemi ile dayanağı Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın 02/07/2021 tarihli ve 45959 sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

1416 sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanun'un 14/03/2014 tarihli ve 28941 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6528 sayılı Kanun'un 3. maddesi ile değişik 21. maddesinin 1. fıkrasında; "Bu Kanun uyarınca mecburi hizmet karşılığı yurt dışına gönderilenler öğrenimlerini başarıyla tamamladıktan sonra mecburi hizmet yükümlülüklerini ifa etmek üzere, adlarına gönderildikleri kurumların ilgili kadrolarına atanır." hükmüne; 21. maddeye 09/06/2021 tarihli ve 31506 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7326 sayılı Kanun'un 15. maddesi ile eklenen 6. fıkrada; "Yükseköğretim kurumları adına yurt dışına gönderilenlerin öğrenimlerini izlemek ve değerlendirmek üzere adına öğrenim gördükleri yükseköğretim kurumu tarafından danışman atanır. Yükseköğretim kurumları adına yurt dışına gönderilenlerden doktora öğrenimlerini başarıyla tamamlayanların, mecburi hizmet yükümlülüklerini ifa etmek üzere adına öğrenim gördükleri yükseköğretim kurumunun atama kriterlerini karşılamaları şartıyla doktor öğretim üyesi kadrolarına, atama kriterlerini sağlamamaları halinde ise öğretim görevlisi kadrolarına ataması yapılır" kuralına yer verilmiştir.

Aynı Kanun'a 14/03/2014 tarihli ve 28941 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6528 sayılı Kanun'un 4. maddesi ile eklenen Geçici 3. maddede ise; "21'inci madde hükümlerinden, yurt dışına eğitim amacıyla gönderilenlerden öğrenimlerini tamamlayıp mecburi hizmet yükümlülüklerini ifa etmeye başlayanlar (bu yükümlülüklerini bitirenler dâhil) ile hâlen yurt dışında eğitimlerine devam edenler de yararlandırılır." hükmü bulunmaktadır.

Dosyanın incelenmesinden; davacının 1416 sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe

Hakkında Kanun kapsamında Gebze Teknik Üniversitesi adına doktora öğrenimi görmek amacıyla Amerika Birleşik Devletleri'ne gönderildiği, burada fizikokimya alanında doktora öğrenimini tamamlayarak mecburi hizmetini yapmak üzere Gebze Teknik Üniversitesi Temel Bilimler Fakültesi Kimya Bölümü'ne araştırma görevlisi olarak atamasının yapılarak 2015 yılında göreve başladığı, 1416 sayılı Kanun'un 21. maddesine eklenen 6. fıkra uyarınca halen araştırma görevlisi olan kadrosunun davalı Üniversite Akademik Yükseltme ve Atama Koşulları Yönergesi kriterlerini karşılamak şartıyla doktor öğretim üyesi olarak güncellenmesi istemiyle davalı Üniversite'ye yaptığı 22/06/2021 tarihli başvurunun, "7326 sayılı Kanun kapsamında yapılan düzenlemede, doktora öğrenimlerini başarıyla tamamlayıp yurda dönen ancak herhangi bir öğretim elamanı kadrosuna atanmayanların ilk defa öğretim elemanı kadrosuna atanmaları hususunun düzenlendiği, halihazırda 1416 sayılı Kanun kapsamında öğretim görevlisi ve araştırma görevlisi kadrolarında görev yapanlara aynı Kanunun 21. maddesinin 6. fıkrası hükümlerinin uygulanmasına ilişkin herhangi bir geçici madde düzenlenmesine yer verilmediği, bununla birlikte, 1416 sayılı Kanunun geçici 3. maddesinin, 6528 sayılı Kanunun 3. Maddesiyle 1416 sayılı Kanunun 21. maddesinde yapılan değişikliklere yönelik olarak düzenlenmesi nedeniyle, 7326 sayılı Kanunun 15. maddesiyle 1416 sayılı Kanunun 21. maddesine eklenen 6. fıkra hükümleri için uygulanamayacağına aşıkardığı, sonuç olarak, hâlen 1416 sayılı Kanun kapsamında öğretim görevlisi ve araştırma görevlisi kadrolarında görev yapanların söz konusu fıkra hükümlerinden yararlanarak doktor öğretim üyesi kadrosuna atanmaları mümkün olmadığından, bu kapsamdaki tekliflerinize Başkanlığımızca işlem yapılamamaktadır." yönündeki Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın 02/07/2021 tarihli ve 45959 sayılı yazısı dayanak gösterilmek suretiyle reddedilmesi üzerine, bahse konu talebin reddine ilişkin işlem ile bu işlemin dayanağı Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı kararının iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Anayasa'nın 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti'nin bir hukuk devleti olduğu belirtilmiştir. Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan "hukuk devleti" ilkesinin en önemli unsurlarından birisi "hukuk güvenliği" ilkesidir. Bu ilke, hukuk normlarının öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılan ve temel hak güvencelerinde korunan ortak değerdir. Kural olarak hukuk güvenliği, yasaların geriye yürütülmemesini zorunlu kılar. Bu nedenle, "Kanunların geriye yürümezliği ilkesi" uyarınca yasalar yürürlüğe girdikleri tarihten sonraki hukuki durumlara uygulanabileceklerinden, sonradan çıkan bir kanun yürürlüğe girdiği tarihten önceki olaylara uygulanmaz." (AYM, 10/10/2013, E: 2013/86, K: 2013/117)

Kanunların zaman bakımından uygulanmasına ilişkin temel ilke bu olmakla birlikte, Kanun koyucu bazı istisnaî durumlarda, haklı beklentiler ve kazanılmış hakları koruyarak, Kanun hükümlerinin geçmişe dönük uygulanmasına karar verebilir. Ancak bu durumun Kanunda açıkça düzenlenmesi gerekmektedir.

Yukarıda aktarılan mevzuat hükümleri bu çerçevede değerlendirildiğinde, 14/03/2014 tarihli ve 28941 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6528 sayılı Kanun'un 3. maddesi ile 1416 sayılı Kanun'un 21. maddesinde yapılan değişiklik; mecburi hizmet karşılığı yurt dışına gönderilenlerden öğrenimlerini başarıyla tamamladıktan sonra mecburi hizmet yükümlülüklerini ifa etmek üzere dönenlerin, adlarına gönderildikleri kurumların ilgili kadrolarına atanacakları hüküm altına alınmış olup aynı tarihte yürürlüğe giren Geçici 3. madde ile de 1416 sayılı Kanun'un 21. maddesinde yapılan bahsi geçen değişiklik sınırlı olarak bir hak getirildiği görülmektedir.

Yurt dışında doktora eğitimini tamamlayıp yurda dönenlerin doktor öğretim üyesi kadrosuna atanmasına imkan tanıyan 1416 sayılı Kanun'un 21. maddesinin 6. fıkrası ise 1416 sayılı Kanun'a 09/06/2021 tarihli ve 31506 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7326 sayılı Kanun'un 15. maddesiyle eklenmiş olup Geçici 3. maddenin 6528 sayılı Kanun'la olan bağlantısı ve geçici madde olması sebebiyle 1416 sayılı Kanun'un 21. maddesine eklenen 6. fıkra hükmünün anılan Kanun'un yürürlüğe girdiği 09/06/2021 tarihinden sonra atanacaklara uygulanabileceği açıktır.

Zira, yasama organınca 21. maddeye eklenen 6. fıkranın geçmişe dönük uygulanacağına ilişkin bir düzenleme yapılmadığı gibi buna yönelik geçici madde de ihdas edilmemiştir.

Anılan kuralın yürürlüğe girmesinden önce ilgili kadrolara atananlara da uygulanması, sonradan çıkan bir kanunun geçmişe yürütülerek, yürürlüğe girdiği tarihten önceki olaylara uygulanması anlamına gelir ki bu durum hukuk devleti, hukuk güvenliği ve kanunların geriye yürümezliği ilkelerine aykırıdır.

Bu durumda, 1416 sayılı Kanun hükümleri kapsamında Gebze Teknik Üniversitesi Rektörlüğü adına yurt dışına öğrenim görmesi amacıyla gönderilen ve doktora eğitimini tamamlayarak yurda dönmesi üzerine anılan Üniversite'nin Temel Bilimler Fakültesi Kimya Bölümünde Araştırma Görevlisi kadrosunda 2015 yılında göreve başlayan davacı tarafından; 09/06/2021 tarihli ve 31506 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7326 sayılı Kanun'un 15. maddesi ile 1416 sayılı Kanun'un 21. maddesine eklenen 6. fıkra uyarınca doktor öğretim üyesi kadrosuna atanma talebiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin Gebze Teknik Üniversitesi Rektörlüğü'nün 12/07/2021 tarihli ve 21171 sayılı işleminde ve bu işleme dayanak teşkil eden Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın 02/07/2021 tarihli ve 45959 sayılı kararında hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, davanın reddi gerektiği görüşü ile aksi yönde oluşan çoğunluk kararına katılmıyorum.